

15.5.2026

Dnro 428/03.04.04.04.20/2025

Asia Valitus vesilain mukaisessa hallintopakkoasiassa

Valittaja Malmin lentoaseman ystävät ry

Vastapuoli Helsingin kaupunki

Päätös, josta valitetaan

Etelä-Suomen aluehallintovirasto 27.2.2025 numero 69/2025

Hallintopakkohakemus

Malmin lentokenttäalueen pääkiitotien itälaidalle Tattarisuon lehtometsän laitaan aiotaan rakentaa logistiikka-alue, jolla säilytetään lentokenttäalueella kaivettavat maamassat. Malmin lentoaseman ystävät ry on 4.4.2024 aluehallintovirastossa vireille panemassaan sekä myöhemmin täydentämässään hallintopakkohakemuksessa muun ohella pitänyt vesilain vastaisena sitä, että Helsingin kaupunki on ryhtynyt valmisteleviin toimenpiteisiin maamassojen välivarastoinniseksi. Hakemuksen mukaan toimenpiteisiin on ryhdytty jo vuoden 2024 maaliskuussa aloittamalla rakennustyöt muun muassa niityn suojamuovituksella.

Hakija on täydennyksissään aluehallintoviraston pyynnöstä täsmentänyt, miltä osin hakemus koskee aluehallintoviraston toimivaltaan kuuluvaa vesilain mukaista hallintopakkoa. Hakija on vaatinut, että aluehallintovirasto määrää Helsingin kaupungin keskeyttämään toimenpiteet maamassojen välivarastoinniseksi Malmin lentokenttäalueella, kieltää Helsingin kaupunkia jatkamasta toimenpiteitä maamassojen välivarastoinniseksi ja velvoittaa Helsingin kaupungin palauttamaan maamassojen välivarastoinniseksi tehtyihin toimenpiteisiin liittyvät olosuhteet sellaisiksi kuin ne ovat olleet ennen mainittujen toimenpiteiden aloittamista.

Vaatimuksia on perusteltu muun ohella haitallisilla vaikutuksilla, vesilain vastaisuudella, EU-luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien ja happamien sulfaattimaiden esiintymisellä alueella sekä pohjavedelle aiheutuvalla uhalla.

Hakija on vaatinut logistiikka-alueen vesilain mukaisen luvantarpeen uudelleenarvioimista. Urakka-alueen tiedetään olevan kauttaaltaan yli 10 metrin syvyydeltä liejusavikkoa, joka kuuluu Geologian tutkimuskeskus GTK:n Happamat sulfaattimaat -karttapalvelun mukaan korkeimman riskin alueeseen rikkihappoa muodostavan sulfaattisaven osalta. Liejusavikko ei kannalta läjitettyjen maamassojen painoa, mikä aiheuttaa saven työntymisen maan pinnalle rasitetun alueen ympäristössä. Tällöin sulfaattisavi alkaa ilman hapen vaikutuksesta muodostaa rikkihappoa. Logistiikka-alueen häiritessä liejusavikkoa, savesta ja läjitettävistä maa-aineksista liukenee hulevesiin epäpuhtauksia, joihin ei kiintoaineen suodatus vaikuta. Logistiikka-alue vaarantaisi pohjaveden ja uhkaisi Longinojan erittäin uhanalaisen meritaimenen kutupuroa ja Vantaanjoen Natura-alueita. Vesilain 3 luvun 2 § edellyttää hankkeelle lupaviranomaisen lupaa, jos se voi muuttaa vesistön asemaa, syvyyttä, vedenkorkeutta tai virtaamaa, rantaa tai vesiympäristöä taikka pohjaveden laatua tai määrää, ja tämä muutos: 6) aiheuttaa vahinkoa tai haittaa kalastukselle tai kalakannoille, tai 8) vaarantaa puron uoman luonnontilan säilymistä. Hankkeen vesilain 3 luvun 2 §:n mukaisen luvantarpeen arviointi on ollut selkeän puutteellinen ja ylimalkainen. Selvittämättä ovat paineenalaisen pohjaveden mahdolliset virtauksen muutokset ja mahdollinen sulfaattisavensekainen (orsivedet mukaan lukien) purkautuminen pintavesien joukkoon läjitettävien maamassojen painon alta varsinkin logistiikka-alueen reunoilla. Myös liejusaven käyttäytyminen on selvittämättä.

Valituksenalainen päätös

Aluehallintovirasto on jättänyt hallintopakkohakemuksen osin tutkimatta ja osin hylännyt hallintopakkohakemuksen.

Valituksenalaisen päätöksen perusteluja

Hakija on perustellut hallintopakkohakemustaan myös kaupungin suunnittelemissa toimissa lentokenttäalueella. Aluehallintovirasto on tulkinnut, että edellä mainituilla vaatimuksilla maamassojen välivarastoinnilla tarkoitetaan muun muassa varsinaisten maa-ainesten läjittämistä alueelle sekä niiden välivarastointia alueella. Tämän osalta aluehallintovirasto on todennut, että hallintopakko on jälkikäteisvalvontaa, eikä aluehallintovirasto voi tutkia suunnitelman luontoisia ja vielä toteuttamattomia hankkeita hallintopakkoasiana. Aluehallintoviraston tulee siten jättää ennenaikaisena tutkimatta maa-ainesten läjittämistä ja niiden välivarastointia koskevat vaatimukset.

Hakija on hallintopakkohakemuksen yhteydessä maininnut, että Helsingin kaupunki on ryhtynyt toimenpiteisiin maamassojen välivarastoinniseksi aloittamalla rakennustyöt muun muassa niityn pohjamuovituksella. Näin ollen aluehallintovirasto on tulkinnut, että hakija on hallintopakkohakemuksessaan vaatinut, että niitylle levitetty suojamuovi pitäisi poistaa. Asiassa saadun selvityksen mukaan alueelle maaliskuussa 2024 levitetty suojamuovi on

kuitenkin jo poistettu. Koska muovi on jo poistettu, ei asiassa ole vesilain 14 luvun 4 §:ssä tarkoitettua vireillä olevaa toimintaa tai tekoa, jota aluehallintovirasto voisi kieltää jatkamasta tai määrätä oikaisemaan. Näin ollen aluehallintovirasto hylkää vaatimuksen suojamuovin poistamiseksi.

Asiassa on kuultu myös Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen vesitalousyksikköä, eikä myöskään sen antaman lausunnon perusteella voida katsoa, että Helsingin kaupungilla olisi vesilain 14 luvun 4 §:ssä tarkoitettua vireillä olevaa toimintaa tai tekoa, jota aluehallintovirasto voisi kieltää jatkamasta tai määrätä oikaisemaan.

Hakija on myös vaatinut, että aluehallintovirasto velvoittaisi Helsingin kaupungin palauttamaan maamassojen välivarastotoimiseksi tehtyihin toimenpiteisiin liittyvät olosuhteet sellaisiksi kuin ne ovat olleet ennen mainittujen toimenpiteiden aloittamista. Helsingin kaupungilta saadun selvityksen mukaan Malminkentän logistiikkakentän alueen rakentaminen on aloitettu vuonna 2024 viikolla 34 kentän pohjoispään kosteikon rakentamisella. Longinojaan johtavaan ojaan on asennettu siltiverho, ja kosteikon purku-uoman päähän on asennettu louheesta tehty kiviheitoke. Kosteikkorakenteen itäisempi syväne on kaivettu, ja syvänteen pohjalle on asennettu kalkkimurskeesta tehty kalkkikivipohja. Työt jatkuvat läntisemmän syvänteen kaivutöillä.

Hakijalle on toimitettu tiedoksi Helsingin kaupungin selvitykset ja Uudenmaan ELY-keskuksen lausunto liitteineen. Hakijalla on siten ollut tieto alueen ojittamisesta ja kosteikon rakentamisesta. Hakijan 15.11.2024 aluehallintovirastolle toimittamassa vastaselityksessä on mainittu toimenpiteinä ainoastaan pengerrys ja painumista koskevan pohjan vahvistaminen sekä vaadittu varovaisuusperiaatteen mukaisesti logistiikka-alueen toteutustavan luvittamista. Hakija ei ole missään vaiheessa esittänyt suoraan vaatimuksia koskien kosteikon rakentamista tai ojittamisista. Jos hakija on kuitenkin vaatimuksellaan tarkoittanut, että alueella tehdyt ojat ja kosteikot pitää palauttaa sellaisiksi kuin ne ovat olleet ennen mainittujen toimenpiteiden aloittamista, eli ennallistamaan alue, aluehallintovirasto hylkää myös ojia ja kosteikkoja koskevan vaatimuksen alla olevilla perusteilla.

Helsingin kaupunki on tehnyt logistiikka-alueen kosteikkorakenteen kaivamista koskien ojituseroilmoituksen Uudenmaan ELY-keskukselle 13.11.2023. Uudenmaan ELY-keskus on 3.1.2024 antamassaan lausunnossa (UUELY/16427/2023) muun muassa todennut, että hankkeessa on riittävällä tavalla varauduttu happamien sulfaattimaiden esiintymiseen sekä suunniteltu tarvittavat toimenpiteet niistä mahdollisesti aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi. Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain 3 luvun 2 §:ssä tarkoitettuja haitallisia seurauksia eikä ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua pilaantumista vesialueella. Näin ollen hanke voidaan toteuttaa ilmoituksessa esitetyn suunnitelman mukaisesti ilman vesilain mukaista lupaa. Aluehallintovirasto on todennut olevansa Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa samaa mieltä, että ojitukselle ja kosteikkojen rakentamiselle ei tarvita vesilain mukaista lupaa. Aluehallintovirasto hylkää myös vaatimuksen Helsingin kaupungin määräämisestä palauttamaan

maamassojen välivarastoinemiseksi tehtyihin toimenpiteisiin liittyvät olosuhteet sellaisiksi kuin ne ovat olleet ennen mainittujen toimenpiteiden aloittamista, jos vaatimuksilla tarkoitetaan ojien ja kosteikkojen ennallistamista.

Edellä kerrotuilla perusteilla oikeudellisia edellytyksiä hallintopakohakemuksen hyväksymiseen ei miltään osin ole olemassa.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Valittaja on vaatinut että, aluehallintoviraston päätös kumotaan, Helsingin kaupunki määrätään keskeyttämään toimenpiteet maamassojen välivarastoinemiseksi, Helsingin kaupunkia kielletään jatkamasta toimenpiteitä maamassojen välivarastoinemiseksi sekä velvoitetaan palauttamaan maamassojen välivarastoinemiseksi tehtyihin toimenpiteisiin liittyvät olosuhteet sellaisiksi kuin ne ovat olleet ennen mainittujen toimenpiteiden aloittamista.

Lisäksi Helsingin kaupunki tulee velvoittaa korvaamaan valittajan oikeudenkäyntikulut hallinto-oikeudessa täysimääräisesti korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkeineen alkaen siitä, kun yksi kuukausi on kulunut hallinto-oikeuden päätöksen antamispäivästä. Tähänastiset oikeudenkäyntikulut asiassa ilman oikeudenkäyntimaksua ovat määrältään 1 000 euroa.

Perustelut

Valittaja on uudistanut aluehallintovirastolle asiassa aikaisemmin lausumansa. Valmistelevat toimenpiteet maamassojen välivarastoinemiseksi ja varsinainen maamassojen välivarastointi ovat vastoin vesilaissa säädettyjä velvoitteita koskien vesivarjojen ja vesialueiden käyttöä. Edellä mainitut toimenpiteet voivat myös muuttaa vesistön asemaa, syvyyttä, vedenkorkeutta tai virtaamaa, rantaa tai vesiympäristöä taikka pohjaveden laatua tai määrää, ja ovat omiaan aiheuttamaan luonnon ja sen toiminnan vahingollista muuttumista taikka vesistön tai pohjavesiesiintymän tilan huononemista sekä melkoisesti vähentämään luonnon kauneutta ja ympäristön viihtyisyyttä. Maamassojen logistiikka-alueen perustamisesta on päätetty Helsingin kaupungin viranomaispäätöksellä ja hanke on viety toteutukseen ilman ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Toimenpiteet maamassojen välivarastoinemiseksi olisivat edellyttäneet vesilain 3 luvun 2 §:n nojalla lupaviranomaisen antamaa lupaa.

Kuten aluehallintoviraston päätöksessä on todettu, Helsingin kaupungilta saadun selvityksen mukaan Malminkentän logistiikkakentän alueen rakentaminen on aloitettu vuonna 2024 viikolla 34 kentän pohjoispään kosteikon rakentamisella. Longinojaan johtavaan ojaan on asennettu siltiverho, ja kosteikon purku-uoman päähän on asennettu louheesta tehty kiviheitoke. Kosteikkorakenteen itäisempi syväntie on kaivettu, ja syvänteen pohjalle on asennettu kalkkimurskeesta tehty kalkkikivipohja. Työt jatkuvat läntisemmän syvänteen kaivutöillä.

Muun muassa edellä selostetut toimenpiteet ovat luonteeltaan sellaisia, että ne olisivat edellyttäneet lupahakemusprosessiin liittyvää lupaviranomaisen suorittamaa arviointia. Arviointia ei voi korvata sillä, että ELY-keskus on lausunnossaan todennut muun muassa, että hankkeessa on riittävällä tavalla varauduttu happamien sulfaattimaiden esiintymiseen sekä suunniteltu tarvittavat toimenpiteet niistä mahdollisesti aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi.

Aluehallintovirasto on päätenyt asiassa virheelliseen tulkintaan, kun se on todennut, ettei kyseessä olevista toimenpiteistä aiheudu vesilain 3 luvun 2 §:ssä tarkoitettuja haitallisia seurauksia eikä ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua pilaantumista vesialueella ja että toimenpiteet voidaan toteuttaa ilmoituksessa esitetyn suunnitelman mukaisesti ilman vesilain mukaista lupaa.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on tiedottanut valituksesta julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Helsingin kaupungissa.

Etelä-Suomen aluehallintovirastolta on pyydetty lausunto valituksesta. Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksesta.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on lausunnossaan todennut muun ohella seuraavaa:

Aluehallintovirasto on kahdesti hallintopakkohakemuksen käsittelyn aikana pyytänyt hallintopakon hakijaa täsmentämään, mitä jo tapahtuneita toimenpiteitä yhdistys on pitänyt vesilain vastaisina toimenpiteinä. Yhdistykseltä saadun täydennyksen mukaan lainvastaista ovat toimenpiteet maamassojen välivarastoinemiseksi aloittamalla rakennustyöt muun muassa pohjamuovituksella. Yhdistyksen vastineessa, joka on muun ohella koskenut Helsingin kaupungilta pyydettyjä selvityksiä, on tuotu esille pääasiassa Malmin lentokenttäalueen pohjan vahvistamista koskevia seikkoja.

Helsingin kaupungin selvitysten mukaisiin toimenpiteisiin hakija on vedonnut ensimmäisen kerran vasta hallinto-oikeudelle tekemässään valituksessa ja todennut toimenpiteiden olleen luonteeltaan sellaisia, että ne olisivat edellyttäneet lupahakemusprosessiin liittyvää lupaviranomaisen suorittamaa arviointia. Hallintopakkoasiassa oli yleispiirteinen vaatimus maamassojen välivarastoinemiseksi tehtyjä toimenpiteitä koskevien olosuhteiden palauttamisesta sellaisiksi kuin ne olivat olleet ennen mainittujen toimenpiteiden aloittamista. Aluehallintovirasto on kuitenkin ottanut hallintopakkopäätöksessään kantaa siihen, olisiko kyseisille tehdyille toimenpiteille tarvittu vesilain mukaista lupaa. Tarkempien perusteluiden osalta aluehallintovirasto on viitannut antamaansa päätökseen ja sen perusteluihin.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat/vesistöyksikkö on ilmoittanut, ettei anna asiassa vastinetta.

Malmin lentoaseman ystävät ry:lle on varattu tilaisuus vastaselityksen antamiseen lausunnosta ja ilmoituksesta. Vastaselitystä ei ole annettu.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus valituksen muutoin hyläten, kumoaa Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksen siltä osin kuin siinä on ratkaistu vesilain mukainen luvantarve ojituksen ja kosteikkojen rakentamisen osalta sekä kysymys ojien ja kosteikkojen palauttamisesta sellaisiksi kuin ne ovat olleet ennen toimenpiteiden aloittamista.
2. Hallinto-oikeus hylkää Malmin lentoaseman ystävät ry:n vaatimuksen oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Perustelut

1. Pääasiaratkaisu

Malmin lentoaseman ystävät ry:n 4.4.2024 vireille panema ja myöhemmin täydentämä hallintopakkohakemus on koskenut Helsingin kaupungin suunnittelemaa maamassojen välivarastointi- ja logistiikka-alueita, joka on yksi alueen väliaikaisista toiminnoista. Malmin entiselle lentokentälle ja sitä ympäröiville alueille on suunniteltu uutta kaupunginosaa, jonka rakentaminen on tarkoitus toteuttaa vaiheittain, pienemmissä osa-alueissa. Vaiheittaisen rakentamisen aikana alueelle on suunniteltu sijoitettavaksi väliaikaisia toimintoja. Alue sijaitsee entisen lentokenttäalueen kiitotien lähiympäristössä. Massojen välivarastointi-/logistiikka-alueita käytetään lähinnä alueella syntyvien maamassojen välivarastointiin. Välivarastoinnilla vähennetään alueen ulkopuolista raskasta liikennettä ja edistetään maa-ainesten ja välivarastoitavien materiaalien hyödyntämistä paikallisesti. Logistiikka-alueen toimintaa on tarkoitus jatkaa, kunnes alueen tuleva asuinrakentaminen etenee kyseiselle alueelle.

Vesilain 14 luvun 4 §:n 1 momentin mukaan jos joku rikkoo vesilakia taikka sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä, lupaviranomainen voi: 1) kieltää häntä jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä; 2) määrätä hänet täyttämään velvollisuutensa; 3) määrätä hänet oikaisemaan sen, mitä säännösten tai määräysten vastaisesti on tehty.

Vesilain 3 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan vesitaloushankkeella on oltava lupaviranomaisen lupa, jos se voi muuttaa vesistön asemaa, syvyyttä, vedenkorkeutta tai virtaamaa, rantaa tai vesiympäristöä taikka pohjaveden laatua tai määrää, ja tämä muutos 2) aiheuttaa luonnon ja sen toiminnan vahingollista muuttumista taikka vesistön tai pohjavesiesiintymän tilan huononemista tai 5) olennaisesti vähentää tärkeän tai muun

vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesiesiintymän antoisuutta tai muutoin huonontaa sen käyttökelpoisuutta taikka muulla tavalla aiheuttaa vahinkoa tai haittaa vedenotolle tai veden käytölle talousvetenä.

Hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

Saman pykälän 2 momentin mukaan asianosaisen on esitettävä selvitystä vaatimuksensa perusteista. Asianosaisen on muutoinkin myötävaikutettava vireille panemansa asian selvittämiseen.

Hallituksen esityksessä Eduskunnalle hallintolaiksi ja laiksi hallintolainkäyttölain muuttamisesta (HE 72/2002) 31 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa on todettu muun ohella, että pykälän 2 momentissa säädetäisiin asianosaisen selvitysvastuusta. Asian ratkaisemisen kannalta on tärkeää, että viranomainen ymmärtää asianosaisen tahdon oikein. Tämän vuoksi viranomaisen on saatava tietoonsa asianosaisen esittämän vaatimuksen sisältö sekä tunnettava ne perusteet, joihin asianosainen vetoaa. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi nimenomainen säännös asiaosaisen velvollisuudesta esittää selvitystä vaatimuksensa perusteista. --- Viranomainen voisi myös pyytää asianosaista täsmentämään tai selkeyttämään asiaan liittyviä vaatimuksiaan.

Aluehallintovirasto on pyytänyt kahdesti yhdistystä täydentämään hallintopakkohakemustaan. Ensimmäisessä täydennyspyynnössä 8.5.2024 on pyydetty esittämään tarkemmin, mitä tapahtuneita toimenpiteitä yhdistys pitää vesilain vastaisina, ja mitkä ovat yhdistyksen vaatimukset vesilain mukaisessa hallintopakkoasiassa.

Toisessa täydennyspyynnössä 18.6.2024 on pyydetty edelleen täydentämään hallintopakkohakemusta. Aluehallintovirasto on viitannut 8.5.2024 pyytämäänsä täydennykseen ja siihen saatuun vastaukseen sekä todennut muun ohella, että 12.6.2024 saapuneessa täydennyksessä on vaadittu logistiikka-alueen vesilain mukaisen lupatarpeen uudelleen arviointia, logistiikka-alueen valmistelevien töiden keskeyttämistä sekä logistiikka-alueen käyttöönoton kieltämistä. Aluehallintovirasto on todennut, että vaatimus ei ole riittävän yksilöity ja että vesilaissa ei ole erityisesti logistiikka-aluetta koskevia säännöksiä, joten yhdistyksen pitäisi kertoa esimerkiksi, mitkä jo tapahtuneet toimenpiteet tai käynnissä olevat menettelyt ovat sellaisia, mitkä yhdistyksen mukaan ovat vesilain vastaisia. Aluehallintovirasto on pyytänyt yhdistystä täydentämään hakemustaan seuraavasti: keneen vaatimuksenne kohdistuvat tai siis kuka on vastapuoli hallintopakkoasiassa, mitä jo tapahtuneita toimenpiteitä yhdistys pitää vesilain vastaisina sekä mitkä ovat yhdistyksen vaatimukset vesilain mukaisessa hallintopakkoasiassa, esimerkiksi mitä jo tapahtuneita toimenpiteitä tai käynnissä olevia menettelyjä pitäisi kieltää jatkamasta tai toistamasta.

Yhdistys on 2.7.2024 täydentänyt hakemustaan muun ohella toteamalla, että yhdistys pitää vesilain vastaisena sitä, että Helsingin kaupunki on ryhtynyt

toimenpiteisiin maamassojen välivarastoinemiseksi. Yhdistys on hakemuksensa täydennyksessä pyytänyt, että aluehallintovirasto määräisi, että Helsingin kaupungin on keskeytettävä toimenpiteet maamassojen välivarastoinemiseksi, kieltäisi Helsingin kaupunkia jatkamasta toimenpiteitä maamassojen välivarastoinemiseksi ja velvoittaisi Helsingin kaupungin palauttamaan maamassojen välivarastoinemiseksi tehtyihin toimenpiteisiin liittyvät olosuhteet sellaisiksi kuin ne ovat olleet ennen mainittujen toimenpiteiden aloittamista.

Yhdistys on antanut täydennyksessään lisäperusteluja, muun ohella toteamalla, että Helsingin kaupunki on ryhtynyt toimenpiteisiin maamassojen välivarastoinemiseksi aloittamalla rakennustyöt muun muassa niityn pohjamuovituksella. Täydennyksessä ei yksilöity muita tehtyjä toimenpiteitä.

Aluehallintovirasto on 4.7.2024 lähettänyt Helsingin kaupungille hallintopakkohakemuksesta kuulemiseksi selityspyynnön asiassa. Lisäksi aluehallintovirasto on pyytänyt Helsingin kaupungilta selvitystä, mitä ojitusermoitukseen liittyviä toimenpiteitä Malmin lentokenttäalueella pääkiitotien itälaidalla on toistaiseksi tehty ja onko maamassojen välivarastointi jo aloitettu.

Helsingin kaupunki on 25.9.2024 (päiväty 23.9.2024) antanut selvityksen/selityksen vaatien hallintopakkohakemuksen hylkäämistä ja todennut muun ohella seuraavaa. Malminkentän logistiikkakentän alueen rakentaminen on aloitettu (viikko 34/2023) kentän pohjoispään tulevan kosteikon rakentamisella. Longinojaan johtavaan ojaan on asennettu siltiverho ja kosteikon purku-uoman päähän on asennettu suunnitelman mukaisesti louheesta kiviheitoke. Kosteikkorakenteen itäisempi syväne on kaivettu ja syvänteen pohjalle on asennettu suunnitelmien mukainen kalkkikivipohja kalkkimurskeesta. Muita ojitusermoitukseen liittyviä toimenpiteitä alueella ei ole tehty. Alueella ei ole aloitettu maamassojen varastointia.

Helsingin kaupungin selvityksen ja selityksen johdosta on lähetetty vastinepyyntö yhdistykselle. Yhdistys on 15.11.2024 antanut aluehallintovirastolle vastineen, jossa se on erityisesti tuonut esiin pengerryksen ja painumista koskevan pohjan vahvistamisen.

Hallinto-oikeus toteaa, että huolimatta siitä, että viranomaisella on hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaan velvollisuus selvittää toiminnasta aiheutuvia haittoja hallintopakkohakemuksen johdosta, hallintopakon hakijan on hakemuksessaan riittävästi yksilöitävä, millä toimenpiteillä se katsoo vesilakia rikotun. Aluehallintovirasto on ratkaisussaan todennut, että hakija ei ole missään vaiheessa esittänyt suoraan vaatimuksia koskien kosteikon rakentamista tai ojitsemisia. Edelleen aluehallintovirasto on todennut, että jos hakija on kuitenkin vaatimuksellaan tarkoittanut, että alueella tehty ojat ja kosteikot pitää palauttaa sellaisiksi kuin ne ovat olleet ennen mainittujen toimenpiteiden aloittamista, eli ennallistamaan alue, aluehallintovirasto hylkää myös oja ja kosteikkoja koskevan vaatimuksen.

Hallinto-oikeus toteaa, että aluehallintoviraston tulee ratkaista vesilain 14 luvun 14 §:n nojalla vireille tulleessa hallintopakkohakemuksessa yksilöidyt vaatimukset kuitenkin laajentamatta asiaa. Hallintopakolla puututaan perusoikeuksiin, kuten perustuslain 15 §:n mukaiseen omistuksen suojaan ja näin ollen sitä koskevien hakemusten tulee olla selviä ja tarkkarajaisia. Samasta syystä hallintopakkoa koskevan hakemuksen tulkinta on suppeampaa, kuin esimerkiksi lupa-asioissa. Siitä huolimatta että ojituksen ja kosteikkoalueen tarkoitus on palvella logistiikka-alueen kuivatusta, aluehallintoviraston ei ole tullut ratkaista ojituksen ja kosteikon luvantarvetta sekä ennallistamista, joita hakijan ei ole katsottava täsmällisesti hakemuksessaan vaatineen aluehallintoviraston esittämistä kahdesta täydennyspyynnöstä ja 30.10.2024 päivätystä vastinepyynnöstä huolimatta. Näin ollen hallinto-oikeus kumoaa aluehallintoviraston päätöksen näiltä osin.

Helsingin kaupungin 23.9.2024 päivätystä selvityksestä ilmenee, mitä toimenpiteitä alueella on aloitettu tekemään. Yhdistys on kuitenkin vasta valituksessaan hallinto-oikeudelle esittänyt, että kosteikon rakentamiselle olisi tullut olla lupa ja asiassa olisi tullut tehdä YVA-menettely. Kyseisiä vaatimuksia ei voida esittää vasta valituksessa hallinto-oikeudelle, vaan ne olisi tullut esittää hallintopakkohakemuksessa.

Aluehallintovirasto on jättänyt ennenaikaisina tutkimatta maa-ainesten läjittämistä ja niiden välivarastointia koskevat vaatimukset todeten, että hallintopakko on jälkikäteisvalvontaa, eikä aluehallintovirasto voi tutkia suunnitelman luontoisia ja vielä toteutumattomia hankkeita hallintopakkoasiana.

Hallinto-oikeus toteaa, että vesilain 14 luvun 4 §:n 1 momentin sanamuodosta seuraa, että hallintopakkomenettelyä voidaan soveltaa vain tilanteissa, joissa vesilakia taikka sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä on jo rikottu. Hallintopakkomenettelyssä annettavien velvoitteiden perustana on oikeudenvastaisen tilan oikaiseminen. Hallintopakkomenettelyä ei siten voida soveltaa ennaltaehkäisevästi niin, että menettelyllä pyrittäisiin estämään tulevaisuudessa mahdollisesti tapahtuvaa rikkomusta.

Asiassa saadun selvityksen perusteella välivarastointikentälle asennettu pohjamuovi on poistettu. Aluehallintovirasto on siitä syystä hylännyt vaatimuksen suojamuovin poistamisesta. Hallinto-oikeus arvioi, että asiassa ei ole ilmennyt perusteita muuttaa päätöstä tältä osin. Saadun selvityksen mukaan Helsingin kaupunki ei ole ryhtynyt muihin valituksessa yksilöityihin välivarastointikentän rakentamista koskeviin toimiin, eikä siitä syystä ole syntynyt tilannetta, jonka laillista tilaa ja luvanvaraisuutta kuuluisi arvioida hallintopakkomenettelyssä. Näin ollen aluehallintoviraston on tullut jättää tutkimatta valituksessa esitetyt toiminnan keskeyttämistä ja jatkamista koskevat sekä olosuhteiden palauttamista koskevat vaatimukset.

Valituksenalaisen päätöksen kumoamiseen tai muuttamiseen ei näin ollen ole enemmälti syytä, vaan hallinto-oikeudelle tehty valitus on muilta kuin ratkaisusta ilmeneviltä osilta hylättävä.

2. Oikeudenkäyntikulut

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n 1 momentin mukaan oikeudenkäynnin osapuoli on velvollinen korvaamaan toisen osapuolen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan

Ottaen huomioon se, että hallinto-oikeus on pääosin hylännyt valituksen ja päätöksen osittainen kumoaminen on johtunut Malmin lentokentän ystävät ry:n tekemän hallintopakkohakemuksen ja sen täydennysten epäselvyydestä, asiassa ei ole kohtuutonta, että valittaja joutuu pitämään oikeudenkäyntikulut vahinkonaan.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimmalle hallinto-oikeudelle 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitusosoitus on liitteenä Hall (04.26).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Janne Marttila ja Päivi Kentala sekä tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Martti Häikiö.

Esittelijä Heidi Laakso

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu**Päätös ja maksu**

Malmin lentoaseman ystävät ry
Asiamies ja prosessiosoite: luvan saanut oikeudenkäyntiasiamies [REDACTED]
[REDACTED] Justeria Oy, saantitodistuksin
oikeudenkäyntimaksu 310 euroa
*(Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen
oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.)*

Jäljennös maksutta

Helsingin kaupunki
Asiamies ja prosessiosoite: johtava juristi, varatuomari [REDACTED]
Helsingin kaupungin kaupunginkanslia, saantitodistuksin

Lupa- ja valvontavirasto / lupaviranomainen

Lupa- ja valvontavirasto / valvontaviranomainen

Lupa- ja valvontavirasto / yleisen edun valvontayksikkö

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>